

Noblesse

Noblesse

De Identiteit en Ziel van RSC Anderlecht

Jens Devillé

Schrijver: Jens Devillé

© Jens Devillé

Voorwoord	5
Inleiding.....	7
DEEL I: DE IDENTITEIT VAN ANDERLECHT	9
Hoofdstuk 1: Wat is Anderlecht?	9
Een instituut.....	9
Brussel als context.....	11
Anderlecht als Belgische eliteclub	13
De standaard van excellentie	14
Waarom Anderlecht altijd groot moet denken	15
Het verschil tussen een grote club en een winnaar	17
Waarom identiteit belangrijker is dan tijdelijke resultaten.....	18
Het fundamentele bestaansrecht van Anderlecht	20
Hoofdstuk 2: De historische ziel van Paars-Wit	23
De oorsprong van de club.....	23
De opbouw naar nationale dominantie	24
Europese grandeur als deel van de identiteit.....	26
De invloed van Constant Vanden Stock	27
Anderlecht als "club van klasse"	28
Waarom stijl altijd even belangrijk was als winnen	29
Europese avonden als cultureel erfgoed	30
De doorlopende ziel: wat al die jaren bleef	32
Geschiedenis als opdracht, niet als kussen	34
Hoofdstuk 3: De waarden van Anderlecht	36
De tien kernwaarden in samenhang.....	36
Wat betekent "klasse" in voetbal?	37
Waarom elegantie en intensiteit samen kunnen bestaan	38
Moed en dominantie: de actieve waarden	40
Discipline zonder rigiditeit	41
Waarom een zekere arrogantie soms noodzakelijk is	43

Verantwoordelijkheid tegenover de supporters.....	44
De verplichting om altijd ambitieus te zijn.....	45
Respect voor het shirt.....	46
Hoofdstuk 4: Brussel in paars-wit.....	49
De enige echte hoofdstadclub.....	49
Een stad van tweespalt, een club als brug.....	50
De stad als kweekvijver.....	51
De ziel van de stad en de stijl van de ploeg.....	51
DEEL II: HET SPORTIEVE DNA.....	53
Hoofdstuk 5: Hoe Anderlecht voetbal moet spelen.....	53
Dominant voetbal als identiteit.....	53
Balbezit als controlemechanisme.....	54
Hoog druk zetten.....	55
Verticaliteit combineren met techniek.....	56
Waarom offensieve intentie essentieel is.....	57
Waarom het publiek spektakel verwacht.....	57
De balans tussen schoonheid en efficiëntie.....	58
Intensiteit zonder chaos.....	59
De speelprincipes.....	60
De positieprofielen.....	64
Pressing en opbouw: hoe het samenkomt.....	67
Hoofdstuk 6: Resultaten en standaarden.....	69
Waarom Anderlecht altijd voor prijzen speelt.....	69
Is een tweede plaats een mislukking?.....	70
De minimumdoelstellingen van de club.....	71
Structureel Europees voetbal.....	72
Waarom de Champions League als horizon essentieel is.....	73
Winnaarscultuur versus tevredenheidscultuur.....	75
Omgaan met druk.....	76

Waarom topclubs permanent onder spanning leven.....	77
De standaard meet je over jaren, niet over weken.....	78
Ambitie als instelling.....	79
Hoofdstuk 7: Het profiel van een Anderlecht-speler.....	81
Waarom talent alleen onvoldoende is	81
Het technische profiel	82
Het mentale profiel	85
De "persoonlijkheid" van Paars-Wit.....	89
Waarom sommige goede spelers nooit bij Anderlecht passen	90
Het verschil tussen een goede speler en een Anderlecht-speler.....	92
Hoofdstuk 8: Het profiel van een Anderlecht-coach.....	95
Voetbalfilosofie boven pragmatisme.....	95
Leiderschap en uitstraling	97
Persoonlijkheid onder druk	98
Het ontwikkelen van jongeren	99
De coach als leraar van het spel.....	100
Omgaan met media en verwachtingen	102
Autoriteit én verbinding.....	103
Waarom angstvoetbal onverenigbaar is met Anderlecht.....	104
Het profiel samengebald	105
Hoofdstuk 9: Het profiel van sportieve leiders	107
De rollen, elk in de Anderlecht-context	107
De rode draad: leiden vanuit visie	111
Waarom topclubs falen door identiteitsverlies, niet door gebrek aan middelen	116
DEEL III: NEERPEDE ALS HET HART VAN DE CLUB.....	119
Hoofdstuk 10: Waarom Neerpede essentieel is.....	119
Neerpede als de ziel van Anderlecht.....	119
Waarom eigen jeugd cultureel belangrijk is.....	121
Het emotionele verband tussen supporters en jeugdspelers	123

De economische waarde van opleiding	124
Doorstroming als geloofwaardigheid	127
De these in volle gewicht	129
Hoofdstuk 11: De filosofie van de jeugdopleiding	131
Ontwikkeling boven winnen	131
Techniek vóór fysiek.....	132
Besluitvorming trainen.....	134
Creativiteit stimuleren.....	135
Positiespel vanaf jonge leeftijd.....	136
Vrijheid binnen structuur	138
Intensiteit en discipline	139
De Kindermans-principes als opleidingsfilosofie.....	140
Hoofdstuk 12: Het traject van jeugd naar eerste ploeg	145
De overgangsmomenten: van jeugd naar beloften naar A-kern	145
Waarom veel talenten mislukken	147
Mentale begeleiding.....	148
De eerste contracten	149
Omgaan met makelaars	150
De rol van de beloftenelftallen	152
Integratie in de A-kern.....	153
Vertrouwen geven aan jongeren	154
De praktijk: vier hefboomen van doorstroming.....	155
Hoofdstuk 13: Het profiel van de ideale Neerpede-speler.....	161
Technische intelligentie	161
Creativiteit.....	163
Persoonlijkheid	164
Competitiviteit.....	166
Coachbaarheid.....	167
Bescheidenheid én ambitie	168

De kern van het profiel: de slimste, niet de vroegste.....	169
DEEL IV: CULTUUR, LEIDERSCHAP EN MENTALITEIT.....	175
Hoofdstuk 14: De cultuur van een topclub	175
Dagelijkse standaarden: het verschil dat niemand ziet.....	176
Discipline in de kleine details	177
Verantwoordelijkheid: de cultuur die zichzelf bewaakt.....	179
Professionalisme: van talent naar vakman.....	181
Waarom middelmatigheid besmettelijk is.....	182
Interne concurrentie: de gezonde competitie binnen de kern.....	184
Cultuur bepaalt prestaties op lange termijn.....	185
Hoofdstuk 15: Omgaan met druk en verwachtingen.....	189
Waarom druk een privilege is.....	189
De media in België: het vergrootglas rond een topclub	190
Kritiek binnen topclubs: leren leven met het oordeel.....	192
Mentale weerbaarheid: de spier die je traint.....	193
Angst versus ambitie: dezelfde energie, twee richtingen.....	195
Spelers mentaal sterker opleiden	196
Hoofdstuk 16: Supporters en identiteit.....	201
Wat supporters verwachten.....	201
Waarom supporters offensief voetbal eisen.....	203
De band tussen publiek en jeugd.....	205
Europese avonden en de emotie die ze dragen.....	207
De rol van traditie	209
Waarom supporters identiteit sneller voelen dan resultaten	210
Hoofdstuk 17: Het Astridpark	213
De plek waar de tijd zich opstapelt	213
De architectuur van de intimiteit.....	214
Het twaalfde lid van de ploeg.....	214
De Europese avond.....	215

Het ritueel van de matchday	215
Hoofdstuk 18: De rivalen, de topper en de Belgische voetbalcultuur	217
Waarom rivaliteit identiteit scherpt	217
De moderne maatstaf	218
De oude vijand en de emotie van het spel	218
Het systeem van de competitie	219
De plicht om de standaard te zetten	219
DEEL V: ANDERLECHT IN EUROPA	221
Hoofdstuk 19: De Europese identiteit	221
Europa als geboortekerk van de mythe	221
Waarom Europese relevantie geen luxe is	223
Het Belgische ambitieprobleem	224
De club van de hoofdstad van Europa	225
Het belang van prestige	226
Hoe Europese avonden de club definiëren	227
Europa vormt een andere speler	229
De plicht om België voorop te trekken	230
Het verschil tussen incidenteel en structureel	231
Europa als spiegel van de eigen ambitie	232
Hoofdstuk 20: Hoe Anderlecht opnieuw Europees topniveau kan nastreven	235
Modernisering zonder identiteitsverlies	235
Slimme scouting als hefboom	237
Datagebruik in dienst van de speelstijl	238
Elitecoaching	239
Talentontwikkeling als motor	240
Financiële duurzaamheid: opleiden en doorverkopen	241
De benchmarkclubs als leermodellen	242
De architect achter het model	246
De infrastructuur die het mogelijk maakt	247

Het geheel is meer dan de delen	248
DEEL VI: DE TOEKOMST VAN PAARS-WIT	251
Hoofdstuk 21: Wat nooit mag veranderen	251
Dominant voetbal: de eerste en hardste wet	252
Winnaarsmentaliteit: de weigering om vrede te nemen.....	254
Neerpede: het hart dat nooit mag stoppen te kloppen	255
Europese ambitie: de horizon die niet mag verkleinen	256
Klasse en uitstraling: de manier waarop men groot is	258
De ontwikkeling van talent: de plicht om jongeren te laten groeien.....	259
Durf en lef: de weigering om uit angst te spelen	261
De zeven pijlers als één geheel	262
Hoofdstuk 22: Het manifest van Anderlecht	265
Anderlecht moet altijd dominant willen spelen.....	265
Anderlecht moet jongeren altijd een kans geven	266
Anderlecht moet altijd naar prijzen streven	267
Anderlecht moet Europees ambitieus blijven.....	268
Anderlecht moet technisch voetbal brengen	269
Anderlecht moet moed tonen	270
Anderlecht moet excelleren onder druk	271
Anderlecht moet elegantie met intensiteit verenigen.....	272
Anderlecht moet het shirt respecteren.....	272
Anderlecht moet trouw blijven aan Neerpede	273
Anderlecht moet nooit uit angst spelen.....	274
De artikelen als één lichaam.....	275
De wet van paars-wit.....	276
Nawoord.....	278

Voorwoord

Er bestaat een niet gehoord soort stilte vlak voor de aftrap in het Astridpark. Geen leegte, maar een geladen verwachting — de stilte van duizenden mensen die hetzelfde voelen zonder het tegen elkaar te hoeven zeggen. In die stilte zit alles wat dit boek probeert te vatten. Ze is het bewijs dat een voetbalclub iets kan zijn wat geen balans, geen ranglijst en geen transferbudget ooit volledig kan meten.

Dit boek is niet geschreven uit nostalgie. Nostalgie is een val. Ze verleidt een club ertoe om naar het verleden te staren alsof daar de toekomst ligt, en ze verandert trots in zelfgenoegzaamheid. Wie van Anderlecht houdt, mag niet in die val trappen. De gloriejaren van paars-wit zijn geen museum dat we bezoeken; ze zijn een belofte die we moeten inlossen. Het verschil tussen die twee houdingen is precies het verschil tussen een club die leeft en een club die overleeft.

Dit boek is dan ook geen archief en geen jubileumuitgave. Het is een manifest. Een poging om in woorden te vatten wat te lang als vanzelfsprekend werd beschouwd en daardoor onbeschermd is gebleven: de identiteit van RSC Anderlecht. Want identiteit die niet wordt uitgesproken, sluipt weg. Ze verdampt in slechte seizoenen, in paniekbeslissingen, in de verleiding om te worden zoals de rest. En een Anderlecht dat wordt zoals de rest, is geen Anderlecht meer.

De aanleiding is even eenvoudig als dringend. Een grote club kan op twee manieren ten onder gaan. De eerste is luidruchtig en zichtbaar: een faillissement, een degradatie, een drama dat de voorpagina's haalt. De tweede is stil en veel gevaarlijker: het langzame vergeten van wie je bent. Een club die haar identiteit verliest, blijft bestaan — ze speelt nog matches, verkoopt nog tickets, haalt nog af en toe een resultaat — maar ze is leeggelopen vanbinnen. Dit boek is geschreven tegen die tweede dood.

Op de bladzijden die volgen, zal ik proberen om de vraag te beantwoorden die elke supporter, elke speler, elke bestuurder van paars-wit op een dag onder ogen moet zien: *wat betekent het fundamenteel om Anderlecht te zijn?* Niet als slogan, maar als richtsnoer. Niet als gevoel, maar als kompas waaraan elke beslissing kan worden getoetst — van de manier waarop een zesjarige in

Neerpede leert dribbelen tot de manier waarop de eerste ploeg een Europese avond ingaat.

Ik schrijf dit met de overtuiging dat een club geen lot ondergaat, maar een keuze maakt. Anderlecht kan kiezen om groot te denken of klein te krimpen, om te dicteren of af te wachten, om jongeren te vertrouwen of bang te zijn. Niets van dat alles wordt opgelegd door de omstandigheden. Het wordt bepaald door de wil om trouw te blijven aan een idee.

Dit boek is een uitnodiging om die wil opnieuw scherp te stellen. Het is geschreven voor wie paars-wit draagt in het hart — en voor wie de verantwoordelijkheid draagt om die kleuren door te geven aan wie na ons komt. Lees het niet als de laatste woorden over Anderlecht, maar als een poging om de eerste beginselen opnieuw uit te spreken. De rest moet op het veld gebeuren.

Inleiding

Elke club die zichzelf serieus neemt, komt vroeg of laat bij dezelfde, ongemakkelijke vraag uit. Niet "hoe winnen we de volgende match?" en niet "wie kopen we deze zomer?" — dat zijn belangrijke vragen, maar het zijn vragen van de dag. De vraag die werkelijk telt, ligt eronder en gaat dieper: *wat betekent het fundamenteel om deze club te zijn?* Voor RSC Anderlecht is dat geen academische oefening. Het is de vraag waar alles van afhangt.

Dit boek draait volledig rond die ene vraag. Niet om er een sluitend, definitief antwoord op te plakken — een levende identiteit laat zich nooit volledig vastpinnen — maar om ze ernstig te nemen, laag na laag, tot de contouren scherp worden. Want zolang die vraag onbeantwoord blijft, drijft een club stuurloos van seizoen naar seizoen, overgeleverd aan de waan van het moment. En een grote club die stuurloos drijft, is een tragedie die zich traag voltrekt.

Identiteit voelt overbodig zolang het goed gaat. Als de prijzen binnenkomen en het voetbal oogt, lijkt het vanzelfsprekend wie je bent. Niemand schrijft een grondwet wanneer alles werkt. Pas in de moeilijke jaren — de jaren zonder titel, de jaren van twijfel, de jaren waarin de verleiding groeit om alles overhoop te gooien — blijkt of een club een kern heeft of niet. Het is precies dán dat identiteit het verschil maakt tussen een club die zichzelf hervindt en een club die zichzelf kwijtraakt.

Anderlecht heeft die kern. De club heeft decennialang getoond wat ze is: dominant, technisch, ambitieus, een opleider van talent, een vertegenwoordiger van België op het Europese toneel. Maar een kern die niet wordt benoemd en bewaakt, erodeert. Spelers komen en gaan, coaches volgen elkaar op, bestuurders wisselen, modes in het voetbal veranderen. In die voortdurende beweging is er iets nodig wat blijft — een vast punt waaraan alles wordt afgemeten. Dit boek wil dat vaste punt opnieuw zichtbaar maken.

Aan de basis van alles ligt één overtuiging, en die loopt als een rode draad door elk hoofdstuk:

Resultaten mogen fluctueren. Identiteit nooit.

Resultaten zijn grillig. Een bal die van de paal in plaats van in het doel ketst, een blessure op het verkeerde moment, een scheidsrechterlijke beslissing — het voetbal zit vol toeval dat zich aan elke controle onttrekt. Wie een club bouwt op

resultaten alleen, bouwt op zand. Maar identiteit is geen toeval. Ze is een keuze die elke dag opnieuw wordt gemaakt: in de manier van trainen, van spelen, van besturen, van talent opleiden, van omgaan met tegenslag. Een club die haar identiteit bewaakt, zal niet elk jaar winnen — dat kan niemand — maar ze zal altijd herkenbaar zichzelf zijn, en juist daardoor op lange termijn de grootste kans op succes behouden.

Daarom is dit geen reactief boek. Het reageert niet op één seizoen, één coach of één crisis. Het probeert boven de waan van de dag uit te stijgen en de beginselen te formuleren die onveranderlijk horen te zijn — ongeacht wie er voor de groep staat, ongeacht de stand in de competitie.

DEEL I: DE IDENTITEIT VAN ANDERLECHT

Wat de club is, waar haar ziel ligt, en welke waarden nooit mogen verdwijnen.

Hoofdstuk 1: Wat is Anderlecht?

Stel je een doordeweekse avond voor in het Astridpark. De lichtmasten branden boven het Lotto Park, de tribunes lopen vol, en nog voor de eerste bal getrapt is, hangt er iets in de lucht wat je niet kunt aanraken maar wel kunt voelen. Het is geen nervositeit. Het is verwachting. Niet de bescheiden hoop van wie blij is dat zijn ploeg meedoet, maar de vanzelfsprekende eis van wie weet dat zijn ploeg hoort te winnen — en niet zomaar te winnen, maar te winnen op een bepaalde manier. Met de bal. Met overtuiging. Met klasse.

Die verwachting is geen toeval. Ze is gegroeid uit meer dan een eeuw geschiedenis, uit titels en Europese avonden, uit generaties spelers die in paars-wit het mooiste van het Belgische voetbal hebben laten zien. En ze is, in zekere zin, de kern van dit hele boek. Want wie wil begrijpen wat RSC Anderlecht is, moet eerst begrijpen dat deze club nooit louter een voetbalploeg is geweest. Anderlecht is een idee. Een belofte. Een standaard.

Dit hoofdstuk legt de filosofische basis van alles wat volgt. Het stelt de vraag die het hele boek draagt: *wat betekent het fundamenteel om Anderlecht te zijn?* En het geeft een eerste, principieel antwoord — een antwoord dat we in de hoofdstukken hierna sportief, organisatorisch en menselijk zullen uitwerken, maar dat hier in zijn zuiverste vorm moet worden uitgesproken.

Een instituut

Elke grote club beweert meer te zijn dan voetbal alleen. Het is bijna een cliché geworden, een zin die voorzitters opdreunen bij elke jubileumviering. Maar bij Anderlecht is het geen marketingformule. Het is een feitelijke vaststelling over wat de club doet met de mensen die ermee verbonden zijn.

Een club is meer dan een voetbalploeg op het moment dat ze een rol gaat spelen in hoe mensen zichzelf zien. Voor de supporter van paars-wit is Anderlecht geen vrijetijdsbesteding die je inruilt wanneer de resultaten tegenvallen. Het is een vorm van trouw die je erft of kiest, en die je vervolgens niet meer kwijtraakt. Een grootvader die zijn kleinkind meeneemt naar het Astridpark geeft niet alleen een namiddag voetbal door. Hij geeft een manier

van kijken door — naar de sport, naar schoonheid, naar wat een ploeg hóórt te zijn.

Een echte club is een gemeenschap die zichzelf herkent in een manier van spelen. Dat herkennen is essentieel. De Mauves-supporter herkent zich niet in om het even welke overwinning. Een lelijke, fortuinlijke zege met de hakken in de modder voelt anders aan dan een avond waarop de ploeg de tegenstander wegspeelt met vloeiend combinatievoetbal. Beide leveren drie punten op. Maar slechts één van beide bevestigt wie Anderlecht is. Dat onderscheid — dat een resultaat alleen niet volstaat, dat de *manier* meetelt — is precies wat een club optilt boven het niveau van een sportploeg.

Anderlecht draagt bovendien iets uit wat verder reikt dan het eigen publiek. De club is decennialang een visitekaartje van het Belgische voetbal geweest, een naam die in heel Europa weerklink had. Wie in het buitenland over Belgisch voetbal sprak, sprak lange tijd vanzelf over Anderlecht. Dat geeft de club een verantwoordelijkheid die de gemiddelde ploeg niet draagt: ze vertegenwoordigt niet alleen zichzelf, maar een idee van hoe in dit land aan voetbal wordt gedaan.

Daarom is het verkeerd om Anderlecht te beoordelen met de meetlat van een doorsnee club. Een doorsnee club mag tevreden zijn met behoud, met een rustig seizoen, met af en toe een stunt. Anderlecht mag dat niet, omdat het zichzelf dan verraadt. De club is gebouwd op een belofte die groter is dan één seizoen, en die belofte verplicht.

Het is verleidelijk om een moderne voetbalclub vooral als een bedrijf te zien. Er zijn budgetten, transfers, commerciële inkomsten, een organigram. Dat alles bestaat en het is belangrijk — we komen er in latere hoofdstukken uitgebreid op terug. Maar wie Anderlecht herleidt tot een onderneming, mist de kern.

Een onderneming bestaat om winst te maken. Een instituut bestaat om iets in stand te houden wat groter is dan winst. Anderlecht is in de eerste plaats een instituut: een drager van traditie, van een speelstijl, van een opleidingsfilosofie, van een idee over excellentie. De commerciële kant moet dat instituut dienen, niet vervangen. Op het moment dat de logica omkeert — wanneer de identiteit ondergeschikt wordt gemaakt aan de boekhouding — begint een club zichzelf te verliezen.

Dat betekent niet dat geld er niet toe doet. Integendeel. Maar het betekent dat geld een middel is en geen doel. De vraag is nooit alleen "wat levert het op?",

maar altijd ook "past het bij wie we zijn?". Een transfer, een coach, een speelwijze, een commerciële keuze — alles moet uiteindelijk getoetst worden aan de identiteit. Dat is wat een instituut onderscheidt van een onderneming: het heeft een geweten dat verder reikt dan het resultaat van vandaag.

Brussel als context

Je kunt Anderlecht niet begrijpen zonder Brussel. De club draagt de naam van een Brusselse gemeente, maar haar betekenis reikt verder dan die ene gemeente. Anderlecht is, in de verbeelding van velen, de ploeg van de hoofdstad — en daarmee een ploeg met een nationale dimensie die weinig andere Belgische clubs bezitten.

Brussel is geen gewone stad. Het is de hoofdstad van het land, de zetel van Europese instellingen, een plek waar talen, culturen en achtergronden voortdurend in elkaar overlopen. Het is een stad zonder eenduidige identiteit, en net daarin schuilt haar identiteit: Brussel is veelvormig, kosmopolitisch, in beweging. Een club die deze stad vertegenwoordigt, draagt iets van die veelvormigheid in zich.

Anderlecht is een hoofdstadclub, en een hoofdstadclub denkt nationaal.

Dat is een belangrijk verschil. Een club die zich opsluit in haar regio, die haar horizon beperkt tot de lokale rivaliteit, blijft een regionale grootheid. Anderlecht heeft die luxe nooit gehad en die beperking nooit aanvaard. De ploeg uit de hoofdstad wordt geacht het hele land aan te spreken, voor of tegen zich te hebben, ertoe te doen op de nationale schaal. Wie in Brussel speelt, speelt onvermijdelijk in de etalage van het land.

Meertaligheid en kosmopolitisme

De meertaligheid van Brussel is geen folklore. Ze is een wezenlijk kenmerk van de context waarin Anderlecht bestaat. In een stad waar Nederlands, Frans en Engels naast elkaar leven, en waar daarbovenop tientallen andere talen klinken, kan een club zich niet permitteren om eng te denken. Anderlecht heeft altijd spelers en supporters van zeer uiteenlopende achtergronden samengebracht onder één kleurencombinatie.

Dat kosmopolitisme past bij het voetbal dat de club hoort te brengen. Open, technisch, intelligent voetbal is bij uitstek een universele taal — het wordt

overall ter wereld begrepen en bewonderd. Een club die in een meertalige, internationale stad geworteld is, heeft als het ware een natuurlijke roeping om voetbal te spelen dat over grenzen heen spreekt. De stad en de stijl versterken elkaar.

Er zit ook een diepere les in. Brussel laat zien dat identiteit niet hetzelfde is als geslotenheid. Je kunt een sterke, herkenbare identiteit hebben en tegelijk open staan voor de hele wereld. Anderlecht bewijst dat in het voetbal: de club is onmiskenbaar zichzelf — paars-wit, technisch, ambitieus — en tegelijk een smeltkroes van invloeden. Wie denkt dat identiteit bewaren betekent dat je je moet afsluiten, begrijpt noch Brussel noch Anderlecht.

De last en de zegen van de hoofdstad

Een hoofdstadclub zijn is geen onverdeeld genoegen. Het brengt aandacht, maar ook afgunst. Het brengt prestige, maar ook een vergrootglas. In België is Anderlecht lange tijd de ploeg geweest die je graag zag verliezen als je supporter was van een andere club — precies omdat de Mauves zo vaak en zo overtuigend wonnen. Die positie van gevestigde grootmacht maakt je tot mikpunt.

Maar dat is de prijs van grootheid, en het is een prijs die de moeite waard is. Wie niemand jaloers maakt, heeft niets bereikt. De afgunst die Anderlecht oproept, is het spiegelbeeld van de status die de club zich heeft verworven. De last van de hoofdstad — de voortdurende aandacht, de hoge verwachtingen, het feit dat elke misstap wordt uitvergroot — is onlosmakelijk verbonden met de zegen ervan: het feit dat deze club ertoe doet op een manier die de meeste ploegen nooit zullen kennen.

Anderlecht tegenover de rest van België

Het Belgische voetballandschap is rijk aan grote namen. Club Brugge, Standard, KRC Genk, KAA Gent — het zijn ploegen met een eigen geschiedenis, een trouwe aanhang en, in verschillende periodes, met de ambitie om de beste van het land te zijn. Die concurrentie is gezond en noodzakelijk; ze houdt het Belgische voetbal scherp en ze dwingt ook Anderlecht om niet stil te staan. Wie wil begrijpen wat het betekent om de hoofdstadclub te zijn, moet die anderen ernstig nemen.

En toch neemt Anderlecht binnen dat landschap een eigen plaats in. Niet omdat de club beter zou zijn dan haar rivalen op elk gegeven moment — dat wisselt, zoals alle resultaten wisselen. Maar omdat de club een rol vervult die de andere niet op dezelfde manier kunnen vervullen: die van de nationale referentie, de ploeg waaraan het hele land zich meet, de naam die het Belgische voetbal lange tijd in Europa vertegenwoordigde. De rivaliteit met Club Brugge is intens, die met Standard beladen met geschiedenis, die met Genk en Gent jonger maar reëel. Elk van die confrontaties heeft haar eigen lading.

Het punt is niet dat Anderlecht boven die rivaliteit staat. Het punt is dat de club zichzelf niet mag definiëren in functie van haar rivalen. Een club die alleen bestaat om een andere club te verslaan, heeft een afgeleide identiteit — ze leeft van de vijandschap in plaats van uit zichzelf. Anderlecht hoort zijn maatstaf in zichzelf te vinden: in de eigen standaard van excellentie, niet in de vraag of het deze week boven die of gene rivaal staat. De rivalen scherpen de ambitie aan, maar ze bepalen haar niet. De ambitie van paars-wit komt van binnenuit. **Anderlecht meet zich aan zijn eigen standaard, niet aan zijn rivalen. De rivaliteit scherpt de ambitie; ze vervangt ze niet.**

Anderlecht als Belgische eliteclub

Laten we de zaak helder benoemen. Anderlecht is een eliteclub. Niet uit grootspraak, maar uit historische vaststelling. De club is de recordkampioen van België — geen enkele andere ploeg heeft in de loop van haar geschiedenis zoveel landstitels verzameld. Ruim dertig keer is paars-wit aan de top van het Belgische voetbal geëindigd. Dat is geen detail. Dat is het fundament van een identiteit.

Recordkampioen zijn betekent meer dan een rij bekens in een vitrine. Het betekent dat winnen geen uitzondering is geweest maar een gewoonte. Dat de club generatie na generatie de standaard heeft gezet waaraan anderen zich moesten meten. Dat succes bij Anderlecht niet wordt beleefd als een onverwacht geschenk, maar als de natuurlijke gang van zaken. Die mentaliteit — dat winnen normaal is — is een van de kostbaarste bezittingen die een club kan hebben, en een van de moeilijkste om te behouden.

Een eliteclub onderscheidt zich niet door wat ze één keer bereikt, maar door wat ze van zichzelf eist, jaar na jaar. Naast de nationale dominantie staat de Europese geschiedenis. In de Europese gloriejaren, aan het einde van

de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig, behoorde Anderlecht tot de gevestigde waarden van het continent. De club won Europese trofeeën — tweemaal de Beker der Bekerwinnaars en de UEFA Cup, aangevuld met de Europese Supercup — en speelde Europese avonden die zich in het collectieve geheugen hebben gegrift. Dat is een erfenis die maar weinig clubs op het vasteland kunnen voorleggen. Het tilt Anderlecht boven het zuiver nationale uit en plaatst de club in een Europese traditie.

Tot de elite behoren is geen statisch gegeven. Het is geen titel die je voor altijd op zak hebt zodra je hem eenmaal hebt verdiend. Elite zijn is een voortdurende inspanning, een dagelijkse herbevestiging. Een club kan haar elitestatus verliezen — niet door één slecht seizoen, maar door het langzaam loslaten van de standaarden die haar groot maakten.

Daarom is "eliteclub" voor Anderlecht geen geruststelling maar een opdracht. Het verplicht de club om elke dag te handelen alsof die status op het spel staat — want dat is ook zo. De geschiedenis is vol voorbeelden van grote clubs die zijn weggezakt omdat ze dachten dat hun grootheid vanzelfsprekend was geworden. De elitestatus van Anderlecht is verdiend door mensen die hard werkten, hoge eisen stelden en weigerden tevreden te zijn. Ze in stand houden vergt diezelfde houding.

Dat brengt ons bij een principe dat door dit hele boek loopt: een topclub die zich gedraagt als een middenmoter, wordt op termijn een middenmoter. Identiteit is geen verzekering. Ze moet elke dag opnieuw worden waargemaakt.

De standaard van excellentie

Er bestaat een begrip dat de kern van Anderlecht beter vat dan welk ander: de *standaard van excellentie*. Het is het idee dat er een niveau bestaat — van spel, van houding, van professionaliteit — waaronder paars-wit niet hoort te zakken. Niet omdat een reglement het verbiedt, maar omdat de club zichzelf anders niet meer herkent.

Excellentie is iets anders dan perfectie. Perfectie is onbereikbaar en daarom een nutteloos ijkpunt. Excellentie is een richting, een voortdurend streven naar het beste, een weigering om genoegen te nemen met "goed genoeg". De standaard van excellentie zegt niet dat Anderlecht altijd wint — dat kan geen

enkele club beloven. Hij zegt dat Anderlecht altijd het maximale nastreeft, in elke geleding, op elk moment.

Die standaard werkt op vele niveaus tegelijk:

Op het veld: de ploeg streeft naar dominant, technisch, intelligent voetbal, niet naar het minimum dat volstaat om te overleven.

In de academie: in Neerpede worden jonge spelers opgeleid tot meer dan voldoende voetballers — ze worden gevormd tot dragers van een stijl.

In de organisatie: beslissingen worden genomen vanuit een langetermijnvisie, niet vanuit paniek of toeval.

In de cultuur: de dagelijkse standaarden — discipline, professionaliteit, aandacht voor detail — gelden voor iedereen, van de jongste belofte tot de ervaren leider.

De standaard van excellentie is de onzichtbare grens die bepaalt wat bij Anderlecht hoort en wat niet.

Het mooie aan deze standaard is dat hij niet afhankelijk is van het resultaat. Je kunt een match verliezen en toch excellent zijn geweest — in inzet, in spel, in houding. En je kunt een match winnen en toch onder de standaard zijn gebleven, omdat de zege fortuinlijk was, het spel armoedig, de houding slap. Daarom is de standaard van excellentie kostbaarder dan de eindstand. Hij meet niet wat er gebeurde, maar wie je was terwijl het gebeurde.

Het misverstand over excellentie is dat ze iets groots en zeldzaams zou zijn, voorbehouden aan de grote momenten. In werkelijkheid wordt excellentie elke dag gemaakt in de kleine dingen. In hoe een speler een training afwerkt wanneer niemand kijkt. In hoe een academie haar jongste lichten begeleidt. In hoe een organisatie omgaat met een tegenslag.

Een club die alleen op de grote avonden excellent wil zijn, zal die avonden zelden halen. Excellentie is cumulatief: ze is het resultaat van duizend kleine keuzes die de juiste kant op vallen. Het is de optelsom van een cultuur die hoge eisen stelt op momenten die er ogenschijnlijk niet toe doen. Precies daarom is excellentie zo moeilijk en zo waardevol. Ze laat zich niet kopen en niet improviseren. Ze moet worden opgebouwd, dag na dag, en ze kan in veel kortere tijd worden afgebroken.

Waarom Anderlecht altijd groot moet denken

Er is een houding die voor sommige clubs verstandig is, maar voor Anderlecht dodelijk: klein denken. De geruststellende redenering dat je je verwachtingen maar beter naar beneden bijstelt, dat bescheidenheid je tegen ontgoocheling beschermt, dat het veiliger is om weinig te willen. Voor een doorsnee club kan dat een gezonde houding zijn. Voor Anderlecht is het zelfvernietiging.

De reden is eenvoudig. Een club presteert op het niveau dat ze van zichzelf verwacht. Verwachtingen zijn geen passieve voorspellingen; ze zijn actieve krachten die het gedrag sturen. Wie groot denkt, organiseert zich groot, traint groot, koopt en verkoopt groot, en trekt mensen aan die groot willen worden. Wie klein denkt, doet het omgekeerde — en bereikt onvermijdelijk minder, niet omdat het talent ontbreekt, maar omdat de ambitie ontbreekt die het talent tot bloei brengt.

Ambitie is geen luxe die volgt op succes. Ambitie is de voorwaarde voor succes. Voor Anderlecht is groot denken bovendien geen keuze maar een verplichting tegenover de eigen geschiedenis. Een club die ruim dertig keer kampioen is geweest en die Europese trofeeën heeft gewonnen, kan niet zonder zichzelf te verloochenen verklaren dat ze voortaan tevreden is met de middenmoot. Dat zou zijn alsof een groot kunstenaar verklaart dat hij voortaan alleen nog krabbels zal maken. De geschiedenis legt een norm op. Wie die norm loslaat, verraadt niet alleen de toekomst maar ook het verleden.

Het verraderlijke aan klein denken is dat het zich voordoet als realisme. "We moeten realistisch zijn", klinkt het, "we kunnen niet meer concurreren zoals vroeger." En soms is er een kern van waarheid in: de omstandigheden veranderen, de concurrentie verhardt, de middelen zijn niet onbepikt. Maar realisme over de omstandigheden mag nooit verglijden in defaitisme over de ambitie.

Er is een wezenlijk verschil tussen "we zullen slim moeten zijn om onze ambities waar te maken" en "we zullen onze ambities moeten verlagen". Het eerste is gezond realisme: het erkent de moeilijkheden en zoekt naar wegen om er doorheen te gaan. Het tweede is capitulatie vermomd als wijsheid. Het aanvaardt de neergang vooraf en maakt haar daardoor onvermijdelijk.

Anderlecht moet de eerste houding aannemen en de tweede verwerpen. Slim zijn, ja. Aanpassen aan een veranderende voetbalwereld, zeker — daarover

gaat een belangrijk deel van dit boek. Maar de ambitie verlagen, de horizon verkleinen, het grote denken opgeven? Nooit. Dat is precies het moment waarop een eliteclub ophoudt elite te zijn.

Het verschil tussen een grote club en een winnaar

Hier raken we aan een onderscheid dat subtiel maar fundamenteel is, en dat veel verwarring kan wegnemen. Een grote club en een winnaar zijn niet hetzelfde. Ze overlappen vaak, maar ze vallen niet samen.

Een winnaar is wie op dit moment de prijzen pakt. Winnen is een toestand van het heden: je wint dit seizoen, of je wint niet. Het is meetbaar, direct, en het wisselt. De ene ploeg wint dit jaar, de andere volgend jaar. Geen enkele club, hoe groot ook, wint altijd.

Een grote club is iets anders en duurzamer. Grootheid is niet de toestand van vandaag maar de optelsom van een geschiedenis, een cultuur, een uitstraling, een manier van zijn. Een grote club blijft groot ook in een seizoen zonder titel, omdat haar grootheid niet afhangt van de laatste eindstand maar van wat ze in essentie vertegenwoordigt.

Een club kan een tijd lang niet winnen en toch groot blijven. Een club kan winnen en toch niet groot zijn.

Dat onderscheid is bevrijdend én verplichtend tegelijk. Bevrijdend, omdat het betekent dat een mindere periode de grootheid van Anderlecht niet uitwist. Een seizoen zonder prijs is een ontgoocheling, geen identiteitscrisis. De club blijft wie ze is. Verplichtend, omdat grootheid die niet af en toe in winst wordt omgezet, op termijn vervaagt. Je kunt niet eindeloos teren op het verleden. De grootheid van vandaag is de winst van gisteren, en de grootheid van morgen vraagt om winst vandaag of binnenkort.

De juiste verhouding tussen grootheid en winnen is deze: grootheid is de basis, winnen is de bevestiging. Anderlecht is groot omwille van zijn geschiedenis, zijn stijl, zijn academie, zijn plaats in het Belgische en Europese voetbal. Maar die grootheid mag geen excuus worden om niet te winnen. Integendeel: ze legt de verplichting op om te blijven streven naar winst, omdat winst de manier is waarop grootheid zich telkens opnieuw waarmaakt.

Een grote club die structureel niet meer wint, glijdt langzaam af naar een nostalgisch instituut — een museum van vroegere glorie. Dat is het lot dat Anderlecht koste wat het kost moet vermijden. De club mag nooit een verzameling herinneringen worden waarover oude supporters met weemoed praten. Ze moet een levende grootmacht blijven, die haar status niet alleen draagt maar ook verdient, opnieuw en opnieuw.

Tegelijk — en dit is cruciaal — mag de honger naar winst nooit de manier van winnen vergiftigen. Een grote club wint zoals een grote club hoort te winnen: met de bal, met intentie, met klasse. Winnen ten koste van de identiteit is een pyrrusoverwinning. Het levert punten op en kost ziel. Daarover gaat het volgende grote thema van dit hoofdstuk, en in zekere zin van het hele boek.

Waarom identiteit belangrijker is dan tijdelijke resultaten

We komen aan bij de stelling die de ruggengraat van dit boek vormt. Ze is eenvoudig te formuleren en moeilijk te leven: *resultaten mogen fluctueren, de identiteit nooit.*

Resultaten zijn van nature wisselvallig. Geen enkele club ontsnapt aan goede en slechte periodes. Blessures, vorm, geluk, de kwaliteit van de tegenstander, een verkeerde beslissing van de scheidsrechter — duizend factoren bepalen mee of een match gewonnen of verloren wordt, en veel ervan ontsnappen aan elke controle. Wie zijn identiteit laat afhangen van die wisselvalligheid, bouwt op drijfzand. Na elke nederlaag zou hij twijfelen aan wie hij is; na elke zege zou hij zichzelf opnieuw moeten uitvinden.

Identiteit is juist datgene wat standhoudt door de wisselvalligheid heen. Het is het antwoord op de vraag "wie zijn wij?" — een antwoord dat niet verandert omdat de laatste match verloren is gegaan. Anderlecht is Anderlecht na een nederlaag, na een mindere reeks, zelfs na een teleurstellend seizoen. De resultaten meten de prestaties; de identiteit bepaalt het wezen.

Wie zijn identiteit elke keer aanpast aan het laatste resultaat, heeft uiteindelijk geen identiteit meer.

Dit is geen pleidooi om resultaten onbelangrijk te vinden. Het zou een grove misvatting zijn dit hoofdstuk te lezen als een excuus voor middelmatigheid — alsof het volstaat om "de juiste identiteit" te hebben en de uitslagen er niet toe

doen. Niets is minder waar. Anderlecht *moet* winnen, en wie dat ontkent, heeft het eerste deel van dit hoofdstuk niet begrepen. Het punt is anders en subtieler: resultaten zijn het doel, identiteit is de weg ernaartoe. En een club die haar weg loslaat om sneller bij het doel te komen, verdwaalt op de lange duur.

Het grootste gevaar voor een club als Anderlecht is reactief worden. Reactief zijn betekent dat je je laat sturen door de buitenwereld in plaats van door je eigen overtuiging. Het betekent dat je na elke kritiek van bijwijlen, na elke tegenvallende reeks, na elke storm in de media je koers verlegt. Vandaag wil je dominant voetballen, morgen — na een nederlaag — wil je plots verdedigend de boel dichthouden, overmorgen weer iets anders. Het resultaat is een ploeg zonder herkenbaarheid, een club die alle kanten op waait omdat ze nergens stevig verankerd staat.

De these van dit boek, die in het volgende hoofdstuk historisch wordt onderbouwd, is dat Anderlecht geen reactieve club hoort te zijn. Anderlecht hoort te dicteren, niet te volgen. De club moet haar manier van voetballen, opleiden en besturen opleggen aan de omstandigheden, niet andersom. Dat vraagt om een sterke identiteit en, vooral, om de moed om die identiteit vast te houden wanneer het tegenzit — want juist dan is de verleiding om alles overhoop te gooien het grootst.

Een club met een sterke identiteit reageert ook op tegenslag, maar anders. Ze reageert niet door zichzelf opnieuw uit te vinden, maar door zichzelf beter te worden in wat ze al was. Een mindere reeks leidt niet tot een identiteitscrisis maar tot een verscherping: harder werken aan de eigen principes, niet ze opgeven. Dat is het verschil tussen veerkracht en wispelturigheid. De veerkrachtige club buigt en veert terug; de wispelturige breekt en wordt iets anders.

Er bestaat een laatste misverstand dat we hier moeten opruimen, want het is even gevaarlijk als zijn tegendeel. Wie zegt dat de identiteit nooit mag fluctueren, loopt het risico te worden begrepen alsof de club nooit zou mogen veranderen. Dat is een misvatting. Identiteit bewaren en veranderen sluiten elkaar niet uit; integendeel, ze veronderstellen elkaar.

Het onderscheid zit in het verschil tussen wat je bent en hoe je het bent. Wie Anderlecht is — een club die dominant voetbal nastreeft, talent vormt, prijzen wil winnen, in Europa wil wegen — mag niet veranderen. Maar hóé de club die identiteit waarmaakt, moet voortdurend evolueren. De manier van scouten, de

rol van data, de fysieke voorbereiding, de medische begeleiding, de tactische details: dat alles verandert mee met de tijd, en het móét veranderen, want een club die stilstaat in een voetbalwereld die voortraast, gaat onvermijdelijk achteruit.

Een vergelijking kan helpen. Een mens die opgroeit, verandert voortdurend — uiterlijk, kennis, vaardigheden — en blijft toch onmiskenbaar dezelfde persoon. De identiteit is het standvastige zelf onder al die verandering. Zo ook bij een club. Anderlecht mag, en moet, zich vernieuwen in zijn methodes. Maar het moet zichzelf herkenbaar blijven in zijn wezen. De fout is niet veranderen; de fout is veranderen wie je bent in plaats van hoe je het doet. Dat onderscheid — moderniseren zonder de identiteit te verraden — is een van de centrale opdrachten waarop dit boek in latere delen uitvoerig terugkomt.

Verander voortdurend je methodes. Verander nooit je wezen. Wie de twee verwacht, verliest ofwel de tijd ofwel zichzelf.

Het fundamentele bestaansrecht van Anderlecht

Laten we, voor we dit openingshoofdstuk afsluiten, het bestaansrecht van Anderlecht zo helder mogelijk benoemen. Waartoe is deze club er? Wat moet ze, in de kern, doen om zichzelf te zijn? Vier pijlers dragen het antwoord, en samen vormen ze het fundament waarop de rest van dit boek wordt gebouwd.

- ***Dominant voetbal spelen***

Anderlecht bestaat om te domineren. Niet om mee te draaien, niet om af te wachten, maar om de match naar zijn hand te zetten. Dominant voetbal — met de bal, met initiatief, met de intentie om de tegenstander zijn wil op te leggen — is geen tactische voorkeur die je naar believen inruilt. Het is een uitdrukking van wie de club is. We werken dit principe in een apart hoofdstuk volledig uit, met alle speelprincipes en spelersprofielen die erbij horen. Maar de grondhouding moet hier al vaststaan: paars-wit hoort het spel te dicteren.

- ***Prijzen winnen***

Anderlecht bestaat om te winnen. De club is geen ploeg die deelneemt; ze is een ploeg die strijdt voor de titel, voor de beker, voor elke prijs die te verdienen valt. Structureel meedoen om de hoofdprijzen is geen overmoed maar de natuurlijke ambitie van een recordkampioen. Het volstaat niet om "erbij" te

zijn. De club hoort tot de laatste speeldag mee te dingen naar wat er te winnen valt, en wie dat als arrogant bestempelt, begrijpt de aard van een eliteclub niet.

- ***Talent ontwikkelen***

Anderlecht bestaat om talent te vormen. In Neerpede, het kloppend hart van de club, worden jonge spelers opgeleid die niet alleen goed zijn maar de stijl van paars-wit belichamen. De academie is geen bijzaak, geen kostenpost die je afweegt tegen het aankoopbeleid. Ze is een wezenlijk onderdeel van de identiteit. Een Anderlecht dat geen eigen talent meer voortbrengt, is een Anderlecht dat zijn ziel verkoopt. We wijden een volledig deel van dit boek aan Neerpede, omdat de opleiding zo centraal staat in wat de club fundamenteel is.

- ***België vertegenwoordigen in Europa***

Anderlecht bestaat om België op het Europese toneel te vertegenwoordigen. De club draagt de Europese ambitie van het Belgische voetbal — de herinnering aan de gloriejaren én de opdracht om opnieuw te wegen op het continent. Europees relevant zijn is voor Anderlecht geen bonus maar een roeping. De Europese avonden behoren tot het diepste erfgoed van de club, en de plicht om die avonden opnieuw waar te maken, is een van de drijvende krachten achter alles wat volgt.

Dominant voetbal spelen, prijzen winnen, talent ontwikkelen, België in Europa vertegenwoordigen — dat is, in vier woorden, waartoe Anderlecht bestaat.

Deze vier pijlers zijn niet los van elkaar te denken. Ze versterken elkaar. Dominant voetbal levert prijzen op. Eigen talent draagt de stijl van het dominante voetbal en maakt de club geloofwaardig. Prijzen en stijl openen de Europese deuren. En de Europese ambitie dwingt de club om op het hoogste niveau te blijven denken in alles wat ze doet. Wie één pijler verwaarloost, verzwakt de andere drie. Samen vormen ze het Anderlecht-DNA in zijn meest elementaire vorm.

Anderlecht is geen gewone voetbalclub, en het zou een vergissing zijn ze als zodanig te beoordelen. Ze is een instituut, een hoofdstadclub met nationale uitstraling, de recordkampioen van België en een club met een Europese